

Η ασθένεια του νεοφονταμενταλισμού (Κώστας Νούσης, Θεολόγος-Φιλολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Διαβάζουμε για τον όσιο Πορφύριο ότι έχει πει χαρακτηριστικά: «Οι μπερδεμένοι ψυχικά άνθρωποι γίνονται αιρετικοί. Η αίρεσις όμως είναι σύστημα και, ως σύστημα που είναι, κάνει τους ανθρώπους δραστήριους, ενεργητικούς, μεθοδικούς. Η Εκκλησία μας όμως δεν είναι σύστημα. Είναι αγάπη, είναι σεβασμός προσώπου, είναι ελευθερία προσώπου, είναι ο Χριστός, είναι το παν. Για να είσαι μεθοδικός, ενεργητικός, αποτελεσματικός μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, πρέπει να έχεις σωστή σχέση με τον Χριστό. Εάν δεν έχεις σωστή σχέση με τον Χριστό, τότε γίνεσαι σκληρός, δηκτικός, μεσσίας, ζηλωτής, τεμπέλης και χίλια δυο άλλα πράγματα και το πιο τραγικό είναι ότι όλα αυτά τα ανάγεις σε πνευματικότητα και θεωρείς ότι εργάζεσαι για τον Χριστό, ενώ εργάζεσαι για τον διάβολο και έτσι γίνεσαι χειρότερος από τον αιρετικό».[1]

Πηγή: [wikimedia commons](#)

Στο χωρίο αυτό ο όσιος γέροντας λέει πολλά, πάρα πολλά. Εμείς φυσικά θα σταθούμε σε αυτά που άπτονται του θέματός μας. Και αυτό είναι ο άκριτος ζηλωτισμός των ημερών, ένας νεοφονταμενταλισμός που μεταφράζεται σε βωμολοχικές και βλάσφημες επιθέσεις κατά εκκλησιαστικών ποιμένων μέχρι και τα άκρα της λειτουργικής αποείχισης. Πριν από εκατό περίπου έτη η αφορμή δόθηκε με την αλλαγή του ημερολογίου. Τώρα έχουμε άλλη πρόφαση εν αμαρτίαις. Τον οικουμενισμό. Το αποτέλεσμα, εντούτοις, είναι ομοούσιο: η αποστασία και το σχίσμο του εκκλησιαστικού σώματος.

Η ψυχοπαθολογία του φονταμενταλισμού είναι πρόδηλη με μια απλή και μόνο περιήγηση στο διαδίκτυο. Το δυστύχημα σήμερα πάνω στο εν λόγω πρόβλημα είναι αυτή η ευχέρεια που παρέχει το τελευταίο στον καθένα να προβάλλει και να επηρεάζει – επηρεάζεται από τις σχετικές θέσεις. Το θέμα καθίσταται σχεδόν ανεξέλεγκτο, αφενός μεν εφόσον η δίωξη του ηλεκτρονικού εγκλήματος δεν μπορεί να παρέμβει σε περιπτώσεις που τηρούνται οι εξωτερικές τουλάχιστον προϋποθέσεις ελευθερίας της έκφρασης και αφετέρου καθώς οι εκκλησιαστικές αρχές αποφεύγουν να παρέμβουν καταγγελτικά σε βάρος συγκεκριμένων ιστοσελίδων και μπλογκς για ποιμαντικούς κυρίως λόγους, αλλά και για απλούστερους πρακτικούς, όπως η δυνατότητα να ξεφυτρώνουν οι ιστότοποι αυτοί με λερναικό τρόπο, καθιστώντας το δισεπίλυτο τούτο πρόβλημα σχεδόν άλυτο. Εκείνο, βέβαια, που μπορεί να γίνεται είναι η έκδοση ενημερωτικών ανακοινώσεων σε βάρος συγκεκριμένων ιστοσελίδων και φυσικών προσώπων, που

υπερβαίνουν τα όρια της ευπρέπειας και (κυρίως) της Ορθοδοξίας. Ωστόσο και εδώ ελλοχεύει ο κίνδυνος της ηρωοποίησης και της ακούσιας διαφήμισης ενίων ψυχοπαθολογικών προσωπικοτήτων, ωστόσο δεν φαίνεται άλλη διέξοδος στην αντιμετώπιση του διαδικτυακού μπούλιγκ σε βάρος της Εκκλησίας και των ποιμένων της.

Ο φονταμενταλισμός είναι μια θρησκευτικού χαρακτήρα ασθένεια με κοινά ψυχοπαθολογικά χαρακτηριστικά σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, ανεξαρτήτως θρησκεύματος και δόγματος. Ποια δε η σχέση του με τον ορθόδοξο χριστιανισμό; Καμιά απολύτως. Η Εκκλησία της ελευθερίας, της αγάπης και της οικουμενικότητας δεν μπορεί να έχει ουδεμία κοινωνία με τις τραγελαφικές αυτές διαστροφές του χριστιανικού μηνύματος και των βασικών χαρακτηριστικών ισορροπίας της ανθρώπινης προσωπικότητας.

Το πνεύμα της Εκκλησίας είναι άλλο. Είναι πράο, επιεικές, ευγενικό, αγαπητικό, οικουμενικό. Το παράδειγμα μάς το δίνουν συνέχεια και συνέχεια παλιοί και σύγχρονοι Άγιοι. Το πνεύμα αυτό της «οικονομίας» στην ερμηνεία και χρήση των ιερών κανόνων, προπαντός δε στην αντιμετώπιση και τον σεβασμό εκάστης ξεχωριστής προσωπικότητας. Για να δούμε ένα ακόμη από τα αναρίθμητα σχετικά παραδείγματα των Αγίων μας: «Ένας καθολικός ο Ερρίκος, από μάννα καθολική και πατέρα ορθόδοξο, χλιαρός όμως στην πίστη, ακούγοντας για τον γέροντα Πορφύριο, πήγε να τον δη. Όντως γνωρίστηκαν και ο Γέροντας τού μιλούσε με πολλή αγάπη, ανέλυε τον χαρακτήρα του, τού μιλούσε για τις σπουδές του και, όταν η ψυχή του γλυκάθηκε, η συνοδός του από παρόρμηση ρώτησε τον Γέροντα αν θα έπρεπε να τον βαπτίσουν ορθόδοξο. Τότε ο Γέροντας απάντησε: 'Όχι, άσε πρώτα να μιλήση η Χάρις, και να το ζητήσει ο ίδιος όταν θα είναι έτοιμος'». [2] Έτσι κάνει και η Εκκλησία. Όπως έλεγε και ο έτερος μεγάλος άγιος των ημερών Εφραίμ ο Κατουνακιώτης, «είναι μάννα η Εκκλησία, κάνει και τα στραβά μάτια πολλές φορές» και όλα τούτα προκειμένου να σώσει το απολωλός πρόβατο, να μη χαθεί ούτε ο ελάχιστος αδελφός του Κυρίου.

Από την άλλη βλέπεις ιερείς και λαϊκούς να αποσχίζονται από το εκκλησιαστικό σώμα, βαφτίζοντας αιρετικούς, πλανεμένους και οικουμενιστές όλους τους άλλους αδερφούς τους σε παγκόσμια κλίμακα. Θεωρούν *μολυσμένο* όποιον έχει εκκλησιαστική κοινωνία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ένιοι προβαίνουν σε σχιζοφρενικές ενέργειες του τύπου να παρακολουθούν τις ακολουθίες σε ναούς «οικουμενιστών», αλλά να μεταλαμβάνουν μονάχα στους δικούς τους «καθαρούς» αποτειχισμένους κληρικούς! Οι νεοφονταμενταλιστικές αυτές εκκλησιολογικές πατέντες δεν έχουν καμιά απολύτως σχέση με την παράδοση της Ορθοδοξίας. Είναι και(ε)νά εφευρήματα πλανημένων νόων που χορεύουν στους ρυθμούς του

διαβόλου, χωρίς πολλοί εξ αυτών ούτε καν να το υποψιάζονται...

Τη βδομάδα που διανύουμε μνείαν ποιούμεθα της παραβολής του ασώτου. Ο «ορθόδοξος» πρεσβύτερος υιός ήταν μέσα στα κανονικά όρια της Εκκλησίας, του πατρικού του οίκου και ουδέποτε φαίνεται να εξήλθε αυτών, σε αντίθεση με τον «αιρετικό» άσωτο αδερφό του που αυθαίρετα και εφάμαρτα απομακρύνθηκε από τον Πατέρα τους. Ο «ορθόδοξος», ο «σωστός» κατά πάντα τα εξωτερικά γιος τρελάθηκε με τη συμπεριφορά του Θεού Πατέρα κατά την επιστροφή του ασώτου. Σε τι άραγε διαφέρει ένας φονταμενταλιστής αναφορικά με τη στάση και ψυχολογία του έναντι του ασθενούς ετεροδόξου και ετεροθρήσκου αδερφού του, όσο και απέναντι στη Μάνα του Εκκλησία;

[1] Από το σημειωματάριο ενός υποτακτικού, εκδ. Ι.Μ. Μεταμόρφωσης Σωτήρος, Μήλεσι, 2016, σσ. 104-105.

[2] Ο όσιος Πορφύριος (μαρτυρίες-διηγήσεις-νουθεσίες), εκδ. Ενωμένη Ρωμηοσύνη, Θεσσαλονίκη 2017, σσ. 120-121.